

Jak dostosować pracę na
poszczególnych lekcjach do
możliwości dziecka w kontekście
trudnych zachowań ucznia

JOANNA LATOSIŃSKA-KULASEK

KRAKÓW, 27.03.2019

Zachowanie

„W szkole wszystko jest takie ruchliwe, wszyscy są zajęci, wydaje się, że wszystkie dzieci i wszyscy nauczyciele mają jakiś cel, a ja nigdy nie domyśliłem się do końca jaki? Wiem że jesteśmy tam, by się uczyć, ale wydaje się, że dzieje się tam znacznie więcej. To tak jakby zaczynać grę bez znajomości zasad i haseł. „

Świry, dziwadła i Zespół Aspergera” Luke Jakson

Zachowania trudne

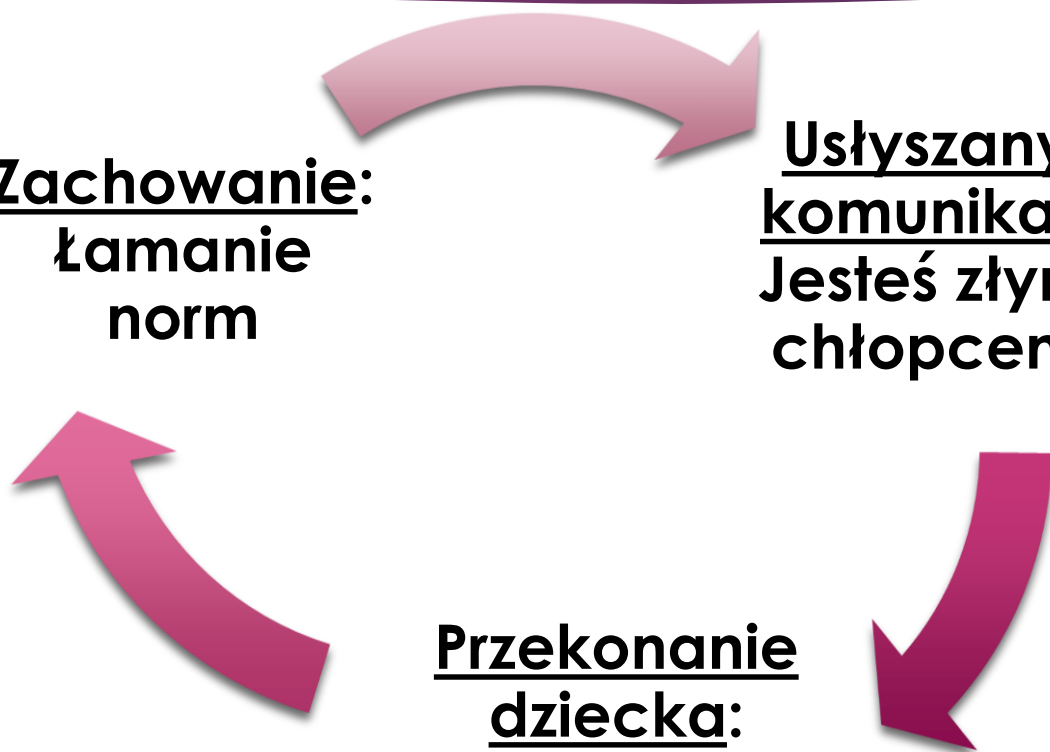
- **Trudne zachowanie**
- **Czym zatem są zachowania trudne u naszego ucznia?**
- **Jaka jest definicja?**
- **Czy dla każdego ucznia definicja będzie taka sama?**

Mechanizm samonapędzającego się proroctwa

Zachowanie:
Łamanie
norm

Usłyszany komunikat:
Jesteś złym
chłopcem

Przekonanie
dziecka:
Jestem zły,
wszystko co
robię jest złe

Czynniki wpływające na zachowanie dziecka

- Nieznajomość reguł społecznych
- Nieumiejętność odczytywania uczuć innych osób
- Zaburzenia sensoryczne
- Niewłaściwe reakcje na zmiany, inne osoby
- Brak zaangażowania wszystkich, brak konsekwencji w postępowaniu
- Znudzenie
- Złe samopoczucie
- Nieumiejętność odczytywania sygnałów wysyłanych przez dziecko
- Brak pozytywnych wzmocnień
- Nieostrzeżenie pozytywów w zachowaniu dziecka
- Nieokazywanie dziecku ciepła, uwagi, zaangażowania, empatii
- nieadekwatne oczekiwania wobec możliwości dziecka.

Funkcje poznawcze

U uczniów z autyzmem często występują:

- przewaga myślenia obrazowego nad werbalnym;
- dobre spostrzeganie wzrokowe i pamięć wzrokowa;
- trudności w przyswajaniu pojęć abstrakcyjnych i w myśleniu abstrakcyjnym;
- trudności w generalizacji wiedzy i umiejętności;
- tworzenie specyficznych skojarzeń znaczeniowych;
- dosłowne rozumienie języka;
- trudności w myśleniu przyczynowo-skutkowym;
- przywiązanie do rutyny, brak lub mała elastyczność w myśleniu;
- przewaga pamięci mechanicznej nad znaczeniową;
- przewaga uwagi mimowolnej nad dowolną;
- osłabiona ciekawość poznawcza i motywacja wewnętrzna, wybiórcze zainteresowania;
- zaburzenia w odbiorze i integracji bodźców sensorycznych.

Wskazówki do pracy z uczniem

- Zachowanie schematu pracy na lekcjach i stałości działań,
- Mało zmian, niespodzianek,
- Eliminowanie bodźców rozpraszających,
- Sposób wypowiedzania się nauczyciela,
- Sprawdzanie przeczytanego tekstu dodatkowymi pytaniami,
- Nowe treści poparte wizualizacją,
- Dzielenie zadania na mniejsze części,
- Odpytywanie ucznia w pierwszej kolejności,
- Robienie przerw, pozwolenie na gniotki, piłeczki, kolorowanki i inne aktywności...

Wychowanie fizyczne

- Jasny, konkretny przekaz co się będzie działo na lekcji, jaki jest system oceniania,
- Ocenianie dodatkowych rzeczy, zwrócenie szczególnej uwagi na wniesiony wysiłek a nie efekty,
- Prezentowanie ćwiczeń,
- Tłumaczenie krok po kroku sposobu wykonania ćwiczenia, reguł i zasad sportowych,
- Zapewnienie większej ilości ćwiczeń,
- Unikanie aktywności fizycznej związanej z rywalizacją,
- Dbanie o losowe przydzielanie do grup,
- Odpowiedni dobór dzieci przy grach zespołowych,
- Zwalnianie uczniów z nadwrażliwością słuchową z ćwiczeń, którym towarzyszy hałas,

Język polski

- Zmniejszenie ilości, stopnia trudności oraz obszerności zadań,
- Dzielenie materiału na mniejsze partie,
- Wyznaczenie czasu na opanowanie danych treści,
- Wydłużenie czasu na odpytywanie przeczytanej lektury,
- Wizualizacja (!) Mapy, rysunki, zdjęcia, schematy, mapa myśli,
- Odwoływanie się do sytuacji z życia codziennego,
- Formułowanie pytań i poleceń w prostej konstrukcji,
- Częste podchodzenie do ucznia w trakcie samodzielnej pracy,
- Dokończenie niektórych zadań z lekcji w domu,
- Indywidualne odpytywanie

Matematyka, fizyka, chemia

- Często odwoływanie się do konkretnego,
- Graficzne przedstawienie treści,
- Podawanie poleceń w prostej formie,

Geografia, biologia, historia

- Wypisać podstawowe zagadnienia, treści, daty, postaci które uczeń musi znać,
- Wypisać pytania dotyczące realizowanego programu, na które uczeń musi znać odpowiedź

(Szczególnie podczas powtórek)

Muzyka, plastyka, technika

- **Podpowiadanie tematu pracy plastycznej czy technicznej,**
- **Unikanie tematów abstrakcyjnych,**
- **W ocenianiu zwrócenie większej uwagi na starania ucznia a nie efekty pracy**

Cel

- a) co chcemy osiągnąć?
- b) wyznaczanie celów po kolei,
- c) wyznaczanie realnych celów dla dziecka,
- d) czas, w którym chcemy osiągnąć dany cel

Metody

- a) ustalenie metody najlepszej dla dziecka,
- b) wyznaczenie czasu pracy daną metodą,
- c) wyznaczenie osób włączonych do pracy
 - nauczyciele,
 - rodzice,
 - psycholog, pedagog,
 - ...
- d) ewaluacja

Joanna Latosińska-Kulasek

oligofrenopedagog, nauczyciel wychowania przedszkolnego, terapeuta od ponad 10 lat pracujący z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, trener szkoleń dotyczących spektrum autyzmu. Największe doświadczenie zdobyła pracując przez wiele lat w Fundacji SYNAPSIS. Prowadzi zajęcia indywidualne oraz grupowe z dziećmi, organizuje spotkania dla rodziców dzieci z ASD.

Współautorka publikacji PWN
„Akademia pomysłów. Uczeń z autyzmem”.

AKADEMIA POMYSŁÓW. UCZEŃ Z AUTYZMEM.
Edukacja wczesnoszkolna

to obszerny zbiór gotowych materiałów do prowadzenia zajęć w klasach 1-3 szkoły podstawowej.

AKADEMIA pomysłów

ZAWARTOŚĆ PAKIETU:

SEGREGATOR.
kilkaset stron z kartami pracy

- Ja i moje ciało
- Ja i moja rodzina
- Ja w szkole
- Ja w świecie

TECZKA.
kilkadziesiąt pomocy dydaktycznych

- Gry planszowe, puzzle, domino i memo
- Zestawy do wspólnego rysowania i opowiadania
- Plansze magnetyczne i ścieralne
- Historyjki obrazkowe
- Termometr złości
- Karty do gimnastyki
- Kalendarz klasowy
- Pisaki suchościernalne, kości do gry, pionki

PWN PWN Wydawnictwo Szkolne sp. z o.o. sp.k.
Infolinia 22 69 54 800
www.pwn.pl

Dowiedz się więcej od Konsultanta:
www.wszpwn.com.pl/pl/konsultanci